

Title :	คู่มือสื่อมวลชน
Subject Heading 1 :	
Subject Heading 2 :	
Source :	ฐานความรู้
Date :	สืบค้นครั้งที่ 13 ของเอกสาร 2557 วันที่ 192

**ถ้ามันเป็นการเมือง
มาก ก็จะทำให้
เสน่ห์ของกีฬา
ที่ไม่มีเส้นแบ่งหายไป
จะถูกโยงว่า
ถ้าคุณเสียสินนี้
คุณต้องเชียร์ทีมนี้
ถ้าคุณไม่ใช่เสียสินนี้
ในทางการเมือง
คุณก็ไม่มีทีมนี้ให้เชียร์**

เขาก็ถือเป็นเรื่องการเมือง แต่เราอาจจะไม่ได้คิดเรื่องนี้ แต่เรามองแค่ ถ้ามีนักการเมืองเข้ามายุ่งเกี่ยวกับวงการฟุตบอลหรือเกี่ยวข้องกับทีม นั่นคือการเมือง แต่ต่างประเทศเขามองกว้างกว่านั้น อย่างกรณีโคกนาฎกรรมไฮบิวรี ที่มีคนตายเยอะๆ เขาก็มองว่าเป็นปัญหาการเมืองที่ไม่เข้าไปจัดการความปลอดภัยในสนามได้ สุดท้ายหลังเหตุการณ์ครั้งนั้นก็นำไปสู่การจัดระเบียบโดยการ ไม่มีตัวอื่น ก็สร้างเก้าอี้เป็นกฎกติกาขึ้นมาตั้งแต่บัดนั้น ก็ทำให้การเชียร์มันปลอดภัยขึ้น

หรืออย่างเรื่องสิทธิมนุษยชนที่กำลังจะเป็นประเด็นสำคัญที่เข้ามาในโลกกีฬา อย่างกรณีของบราซิล หลายคนก็หวังดีว่าบราซิลไม่ควรเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันฟุตบอลโลกเพราะบราซิลมีปัญหาเรื่องการกดขี่แรงงาน จากกรณีที่มีการประท้วงกันของคนงานในการก่อสร้างสนาม เราก็มองเห็น ซึ่งหลายประเทศก็ยกยอให้สร้างตัวชีวิต ประเทศไหนที่เป็นเจ้าภาพไม่เฉพาะฟุตบอลโลก แต่เป็นรายการแข่งขันใหญ่ๆ ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานของการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้วย เพราะเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องใหญ่

● ในช่วงที่ฟุตบอลโลกกำลังใกล้เข้ามาแบบนี้ มีภาพการเมืองที่ผูกติดกับฟุตบอลโลกที่เราไม่ควรมองข้าม ไม่มีเรื่องอะไรบ้าง

จากที่เก็บเล็กผสมน้อย ทั้งที่เป็นหนังสือวิชาการ และนิตยสารที่ว่า ไปก็พบว่าฟุตบอลโลกกับการเมืองจะมีประเด็นหลักๆ อยู่ 3 ประเด็น ประเด็นแรกก็คือ เรื่องของการที่พยายามจะสร้างให้กีฬา หรือฟุตบอลเป็นเวทีจำลองของความขัดแย้ง หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอะไรทำนองนั้น เช่น หากเป็นประเทศที่ติดกันเจอกันก็อาจจะมองว่ามีการชูเอียงกันหรือเปล่า หรือ กรณีประเทศที่ไม่ถูกกันเจอกันก็อาจจะมีการบอยคอต หรือ การแสดงออกที่มีการต่อต้านกันอยู่จากกองเชียร์ หรือความรุนแรงที่มันเกิดขึ้นหลังเกม

ฟุตบอลฯ มันไม่ใช่แค่เกมฟุตบอลในสนาม มันกำลังเอาเรื่องที่จะเล่ากันจริงๆ มาเล่นอย่างอาร์เจนตินากับอังกฤษ กรณีหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ (Falklands War) หลังจากนั้นเมื่ออังกฤษมาเจอกับอาร์เจนตินามันก็ถูกบิวท์ และสร้างอารมณ์ร่วมว่า มันไม่ใช่แค่เรื่องฟุตบอลในสนาม แต่มันเป็นเรื่องสงคราม รวมถึงกรณีวันดีคืนดีจับผลึกมาเจอกันอย่างเยอรมันตะวันออก กับเยอรมันตะวันตกที่แยกกัน

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้วมาเจอกันเอง มันก็เป็นภาพสะท้อนด้วย

หรืออีกเรื่องหนึ่งก็คือ เอาฟุตบอลเป็นเรื่องหนึ่งที่ใช้จุดประเด็นทางสังคม ในโลกนี้อาจจะเห็นไม่เยอะ แต่เราเห็นการใช้ฟุตบอลเป็นเครื่องมือในระดับโลกอย่างสโมสรบาร์เซโลนา ในวันนี้ก็จะมีกรลงประชามติเพื่อขอแยกแคว้นคาตาลันให้ยกมาเป็นประเทศ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาบาร์เซโลนา ฟุตบอลถูกให้เป็นภาพแทนการสู้เพื่อเอกราชมาตลอด ในสนามฟุตบอลจะมีนาฬิกาที่ 17 และนาฬิกาที่ 24 ของครึ่งแรก เขาจะกระโดดดีใจ และปรบมือพร้อมกันแล้ว ฟุตบอลพร้อมกันว่า “เอกราช” รวมถึงเสื้อฤดูกาลล่าสุด ทีมเยือน สีเหลือง-แดง ก็เอามาจากธงชาติแคว้นคาตาลัน

ฟุตบอลฯ ก็คือ พวกเขาใช้ฟุตบอลเป็นเครื่องมือต่อสู้ทางการเมือง เป็นสัญญาณเพราะข้อจำกัดของรัฐธรรมนูญสเปนไม่สามารถจะแยกประเทศได้ แต่เขาก็ใช้กีฬาขยับเข้ามาทีละนิด จนสุดท้ายฝ่ายการเมืองก็คือพรรคที่อยากแยกก็มีเสียงข้างมากพอที่จะทำอะไรได้ แต่เรื่องนี้ก็ยังคงต้องว่ากันอีกยาว แต่เราก็เห็นการใช้ฟุตบอลเป็นเครื่องมือในการเรียกร้องทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง

สุดท้ายฟุตบอลถูกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายการเมืองโดยตรง หลายครั้งนักการเมืองที่มีอำนาจในแต่ละประเทศใช้ฟุตบอล บางคนไม่ได้ชอบฟุตบอล ฮิตเลอร์ไม่ได้ชอบฟุตบอล หรือมุสโสลินี ไม่ได้ชอบฟุตบอล แต่จำเป็นต้องไปปรากฏตัวที่สนามบอล จำเป็นต้องทำให้เห็นว่าเราเอาใจจริงเอาใจกับฟุตบอลโลก เพื่อสร้างความนิยมเพราะรู้ว่าฟุตบอลคือกีฬามหาชน มันก็คล้ายๆ กับของไทยที่ว่า ทำให้นักการเมืองถึงเข้ามาทำทีมฟุตบอล เพราะรู้ว่าคนส่วนใหญ่ชอบฟุตบอล การทำฟุตบอลก็อาจมีผลต่อความนิยมของตัวเองด้วย

กรณีนี้ทำกันเยอะ ในแอฟริกาเราจะพบว่า นายๆ เอเย่ อะไรเลยเป็น...หรืออย่างซัดดัมก็ให้ลูกชายเข้ามาเป็นนายกสมาคมฟุตบอลของประเทศ แล้วก็สโมสรฟุตบอลในประเทศ แต่ปัจจุบันฟีฟ่า (FIFA : International Federation of Association Football หรือ สหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ) เราได้ออกมาตรการไม่ให้นักการเมืองเข้ามาแทรกแซงสมาคมฟุตบอลของแต่ละประเทศ การเมืองก็ต้องเฟสออกไป

● การเข้ามาของฟีฟ่าสามารถทำให้การเมืองถอยห่างจากกีฬาได้จริงหรือเปล่า เพราะอย่างที่เห็นกระทั่งบ้านเราเอง การเมืองก็ยังอยู่ได้สักระยะดี

มันไม่ใช่การเมืองแบบที่เราเห็นได้แล้ว มันจะไม่ใช่แบบที่วันดีคืนดีนักการเมืองมีอำนาจก็อยากเข้ามาสูบทิมฟุตบอล ไม่ใช่แบบนั้น แต่จะมาในลักษณะที่แบบชด มองไม่เห็น เพราะถ้ามีกีฬาเขาแบบแฉะนะ มีหลายๆ ประเทศถูกแบนจากฟีฟ่าที่ 5-10 ปีไม่ให้ลงแข่งขันอะไรเลย ถ้าพบว่ามีแทรกแซงทางการเมืองกับสมาคมฟุตบอลของประเทศนั้นๆ จริงๆ มันก็คงไม่หมดไป มันก็พัฒนารูปแบบที่มันไม่เหมือนที่เราเคยเห็นในอดีต แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือบทบาทฟีฟ่าเป็นบทบาทที่ยิ่งใหญ่กว่าในอดีต แม้กระทั่งการเลือกนายกสมาคมฟุตบอลในไทย ฟีฟ่าจะเข้ามากำหนดว่าสัดส่วนควรจะเป็นอย่างไร ที่เป็นข้อถกเถียงกันอยู่ในช่วงหนึ่ง สุดท้ายก็ต้องทำตาม และฟีฟ่าก็เข้ามาสังเกตการณ์

● แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า ฟีฟ่าจะไม่มีโอกาสยึดกับขั้วการเมืองของประเทศนั้นๆ